

Ujabb enyhítések a pénzforgalomban.

A betét és devizaforgalom korlátozásáról szóló rendelet hatályát a kormány a pénteki hivatalos lapban közzétett rendelettel augusztus hó 14-ig meghosszabbította. De már ez alkalommal könnyítéseket és enyhítéseket léptet életbe a betétkorlátozások terén. Amíg ugyanis eddig a betét- és folyószámla követelésekből csak öt százalékot lehetett felvenni, legfeljebb ezer pengő erejéig, addig az új rendelet értelmében augusztus hó 8 napjától fogva további öt százalék vehető fel a betétekből ugyancsak ezer pengőig. Aki tehát már eddig felvette a betétjéből az engedélyezett öt százalékot, az augusztus hó 8-a után további öt százalékot vehet ki a takarékpénztárból. Aki pedig eddig semmit sem vett fel a betétjéből, az augusztus hó 8-ig kivehet öt százalékot legfeljebb ezer pengőig, ha pedig addig a napig semmit sem vesz ki, akkor felvehet betétjéből tíz százalékot legfeljebb kétezer pengőig.

Mindazok a jogcímek, amelyek alatt eddig korlátlanul lehetett kifizetést követelni a betétekből, továbbra is fennállanak, sőt egy új jogcímmel szaporodnak. És pedig mártól fogva korlátozás nélkül lehet kifizetést követelni a betétből, ha erre a pénzre a betevőnek esedékessé vált biztosítási díj lefizetésére van szüksége. Egy további könnyítése az új rendeletnek, a lakbérfizetőkörül engedélyez könnyebbséget. És pedig azt, hogy az 1931. évi augusztus hó 1. napján esedékes lakbért vagy üzemi és üzlethelyiség után járó bért augusztus hó 10 napjáig kell csak megfizetni, ha az illető bérlőnek nincsen szolgálati lakbérjárandósága. Viszont lakbér címen nem követelhet betétjéből kifizetést az a közszolgálati, vagy egyéb alkalmazott (ideértve a nyugdíjasokat is) akinek lakbérjárandósága van. Az ilyen szolgálati lakbérilletményt élvező betevő legföljebb csak annak az összegnek a kifizetését követelheti a betétből, amellyel a fizetendő lakbér meghaladja az illetőnek szolgálati lakbérjárandóságát.

Mínt hogy pedig a takarékbetétkönyvekkel üzérkedés indult meg és lelketlen emberek a megszerült betétkönyv-tulajdonosoktól olcsó árban vásárolták össze a takarékbetétkönyveket, ez üzérkedés megakadályozása végett a rendelet kimondja, hogy a július hó 17. napja előtt keletkezett betétből nem igényelhet kifizetést az, aki a betéti könyvet 1931. évi július hó 16. napja után szerezte meg. Végül a hitelforgalomban azt az enyhítést hozza a rendelet, hogy az eddigi hitelnyújtási tilalom alól kivonja a lejárt váltók meghosszabbítását. Amíg ugyanis eddig a pénzügyintézetnek nem volt megengedve, hogy újabb hiteket nyújtson, addig a mostani rendelet megengedi, hogy a lejárt váltótartozást a hitelintézet meghosszabbíthassa.

Mindezek a felsorolt könnyítések igazolják, hogy a normális pénzforgalomra való lassu és fokozatos átmenet máris megindult. Hogy ez az átmenet mentől gyorsabb legyen és a pénzforgalom ismét teljesen felszabaduljon, ahhoz a betevő közönség higgadtsága feltétlenül szükséges. Hiszen a takarékoskodás célja helyesen nem az, hogy akinek betéte van valamely pénzügyintézetnél, az derűre borura igénybe vegye és a pénzt kamatoztatlanul hevertesse, hanem ellenkezőleg az, hogy megtakarított filléreiből lassanként kamatozó tőkét gyűjtsön fel magának. Nincsen semmi értelme tehát annak, hogy ezeket a gyümölcsöző betéteket a közönség egyszerre kiszedje, mert hiszen az egész gazdasági élet arra van berendezve, hogy a pénzügyintézetek a reájuk bízott betéteket gyümölcsözőleg kihelyezzék. Lehetetlenség tehát elgondolni, hogy a pénzügyintézetek a betéteket állandóan otthon hevertessék a pénztárjukban, mert hiszen ebben az esetben nem tudnának a betétek után kamatot fizetni. Ha pedig a reájuk bízott

pénzeket a gazdasági életnek a pénzügyintézetek kibiteleztek úgy főgalmilag is lehetetlenség, hogy az összes betéteket a közönség kívánságára hirtelen visszafizessék, mert hiszen ez a gazdasági életet nyomban megfosztaná a szükséges tőkéktől.

Ha ezt az elemi igazságot a betevők szem előtt tartják, úgy nyomban megértik, hogy a betétek tömeges visszavonása a legnagyobb esztelenség és a saját maguk érdekébe ütköznék. Ez után is csak az a betevő vegye ki a betétjét és pedig csakis olyan célra akinek és amiért a pénzre okvetlenül szüksége van. De holmi riadalom okából, ostoba híreknek felülve, a betevő közönség ne rohanja meg a pénzügyintézeteket betéteik visszafizetése végett. Ha ezt az észszerű magatartást a betevő közönség követni fogja úgy a betétkorlátozás teljes feloldása rövid időn belül be fog következni. Ezen az uton a legújabb rendelettel máris megindultunk és nagy kár volna, ha a betétesek oktan viselkedése miatt a normális pénzforgalomra való visszatérés késedelmet szenvedne.

Külföldi szocialisták Budapesten.

A magyar szocialisták nagygyűlést tartottak Budapesten, amely főként arról volt nevezetesen, hogy négy külföldi munkásszervezet küldötte el vezéreit, hogy a budapesti kongresszuson a külföldi szocialdemokrácia is képviselve legyen. A magyar szocialisták nagygyűlésüket elnevezték „a nemzetközi szolidaritás ünnepnapjának” s lapjaikban nem kevesebbet írtak, mint azt, hogy „elérkezett a döntő küzdelem ideje, s ebből a küzdelemből bizonyosan a szocialdemokrácia vörös zászlaja kerül ki győztesen.” A magyar szocialisták kongresszusával kapcsolatban

több következtetést szűrhetünk le, több megállapítást tehetünk, amelyek mind a polgári társadalom igazát hirdetik, s egyben arról tesznek tanubizonyságot, hogy valamint a két világnézet harca nem most kezdődött, úgy nem is szűnhet soha, de a szervezett polgári társadalom erői nemhogy fogyatkoztak volna, ellenkezőleg erősödtek, s hogy erősödhettek, ehhez elsősorban a szocialdemokrácia fogyatékosai, s vezéreinek tökéletlenségei nyújtották a lehetőséget.

A magyar szocialdemokrácia fegyvertarában alig pihen az a fegyver, ame-

lyik a gyülekezési és szólásszabadságot szorgalmazza, s ime, nem mulik el hét és hónap, hogy a szocialdemokrácia hírlapjaiban és népgyűlésein ne hallassa szavát és ne hangzottassa követelődzéseit. A vasárnapi népgyűlés is arról tesz tanubizonyságot, hogy a magyar közhatóságok mindannyiszor szabad folyást engednek a népgyűlések tartásának, valahányszor a béke és a rend biztosítható. A vasárnapi népgyűlésen, ha voltak kifogásolnivaló momentumok, úgy azok akkor merültek fel, amikor a magyarországi munkásvezérek vették át a szót, s viszont mindannyiszor megértő csend kísérte a felszólalásokat, valahányszor a külföldi munkásvezérek kértek szót. Ez a tény beigazolója annak a valóságnak, hogy a magyar munkásság nincs megelégedve úgynevezett vezéréivel, s hiányzik a bizalom, amely bizalom pedig létalapja minden szervezkedésnek és összefogásnak. A magyar szocialdemokrácia vezérek már akkor elhibázták taktikájukat, amikor az idegen vendégek előtt „Magyarország elnyomott népének köszöntését tolmácsolták,” s amikor erre az elhibázott megbízás nélkül aposztrofálásra a külföldi vendégek részéről még választ sem kaptak, nemhogy a külföldi vezérek az elnyomott magyar népről szóló denunciaciót tudomásul vették volna.

Vandervele, Löbe, dr. Martin Philips és James Barr skót lelkész, a tudományos vizsgálódás magaslatáról foglalkoztak az általános munkáskérdésekkel, s míg Vandervele a haldokló kapitalizmusról, Paul Löbe az új gazdasági rendről, dr. Martin Philips, a diadalmas szocializmusról és James Barr az igazi kereszténységről beszélt, és egyikük soha egy pillanatra le nem tért a tárgyilagosság útjáról, addig a mi szocialistáink igyekeztek jelszavakkal izgatni a kedélyeket, amire a munkáselvtársak türelmetlen közbeszólásaikkal jelezték, hogy nincsenek megelégedve ezidőszertti vezéreikkel.

A magyar nép megértéssel viseltetik a munkásszervezetek igényeivel szemben, de a magyar társadalom sohasem téveszti össze a dolgozó munkásokat az uralkodó és uralkodni vágyó szocialdemokrata munkásvezérekkel. Ez a budapesti kongresszus is arra volt jó, hogy a magyar nép lássa azt a nagy szakadékot, amely a külföldi munkásvezérek és a magyarországi szocialdemokrata vezérek között tátong, s egyben lássa azt is, hogy a jó-

„A MUNKA” TÁRCÁJA

Beárnyékkolt emlékek között az apai házban...

Írta: Tóth Máttyás dr.

Ugy fehérlék a falum a messzenyúló szántóföldek arany kalásztengerében, mint a végtelen óceánban egy kis sziget. Kedves kicsi falum hűtlen fiad vissza-jár. Vonz a hullamzó róna, a belőle kikandikáló piros pipacsok, kék buzavirág-szemek mosolygása. Huz az anyám szomoru nézése az udvarunkból kigördülő kocsim után és az apám fakersztes sirja az akác lombos halk temetőben...

Mikor utóljára láttalak, gomolygó köd ereszkedett a nagy kerek pusztára, nem látszott belőle semmi. A széles, kerek határ nyitott lapjára homály borult, bezáródott az a nagy könyv: nem lehetett belőle olvasni. Az őszi tájék ilyen fenséges komolysága kísérte az apám utolsó útjára:

Akin nem fogott ágyu, lövészárk, megtörte a sora, sok bus magyar átok.

A halálra gondoltam én is és fájdalommas melódiák zúgtak fel bennem az éjszakában:

Ébren vagyok és úgy borzadok, én még élni, élni szeretnék s mi tesz, ha meghalok.

Azóta hányszor változtatta arcát a csalfa hold, hányszor fűződtek a napok

hekké, a helek hónapokká. Most már régi boldog tavaszokra is tudok gondolni, mert a halotti szürke köntösben is megismerem a bokrot, ahonnan szelíd dal szólt hozzám és ismerős, kedves beszéd. Pajkosan csilingel szívemben a májusi rim:

Harmatos, szép reggel madárdal ébreszt fel a tavasz vidáman kacagva köszönt fel: hahó, hahó ébredj már kedvesed már régen csokrot költ a réten, ébredj, ébredj, siess-hát csókold meg az ajkát szép rózsás orcáját — siess, siess, most rád vár, de hervad a szerelem vadvirág a réteken, ha elszalad a nyár.

Munkára olyan hosszú az élet, de ifjuságunk hamar elmúlik.

Mert régen volt, régen volt, amikor először olvastam szerelmes sorokat egy lombhullató őszi délutánon: És szívemben kikelet van, édes boldog tavasz. Illatos rózsás dal. Te pendítettél meg az érzelmek hurját, mely most csodás melódiát zeng örök szerelemtől. Leccsukom szemem, nem való most nekem a haldokló őszi kép...

Ujból füllembe cseng a szerelmes tavasz és én gyermekként kószálom körül a szülői házat. Boldog gyermekkorom emlékei kedveskednek körül: a multak mesemondó lelkével szólnak hozzám. Az

idő elszállt, koptat a világon koptat a lel-künkön is. Csak a gyermekkor emléke marad tiszta és változatlan, amely hosszú évek után is odaköti minket a kis házhoz, hol életet nyertünk s a rögöz, melyhez első emlékeink fűződnek...

Leülök az elvirágozott cseresznyefa alá, ahol valamikor Horác tanulósa közben annyi be nem teljesült álmat szóttem. Fejemre szitált ujból a bánat esője. Vajjon nem lett volna-e jobb mindig itt maradni a bólogató akácok alatt és egyszerű megpihenni a kedvesek között. Mert elment már legkedvesebb barátom is. Szeretném sírkőjére vésni:

Az Élet elshant felettem anélkül, hogy szerettem volna lányt, virágot és ismerném az izét: a boldogságot, úgy borult be felettem...

Huszonhét éves volt szegény. Az elvirágozott cseresznyefáról szitált, szitált a bánat eső. Messze néztem a lopódzó alkonyat elé, a beárnyékkolt emlékek között az apai házban. Mellém ült fehérhaju anyám és ifju feleségem. Fejünk lelt az égi lámpácskák egymás után szánként gyúltak ki. Szeliden néztek le a csillagok, mintha mindegyikből apám és barátom szeme ragyogott volna ránk. A Beata solitudo nyugalma szállt meg. Megnyugodtam, mint ahogyan csak otthon, az édes anya ölében nyugodhat meg a gyermek.

„Mert nem lehet, hogy az a másvilág Legyen e földi látzat mostohább.”

Hízen a ár ez árnyékvilágból a boldogabb hazába csak küszöb.

zan munkásság valóban rendkívül és bekes-
séget, a a renden felépülő munkát kér,
amelyért viszont a magyar polgári társa-
dalom teljes megértéssel adófilléreit ál-
dozza, hogy ezzel is beigazolja azt, mi-
szertint a magyar társadalom és a magyar
polgárság szíve szerint felkarolja a ma-
gyar munkásság érdekeit.

Nógrádi Pap Gyula †

Patriarcha volt. 88 éves korában
vitte magával a haldokló nyár. Két em-
beröltő történelmi, fájdalomt és örömet
örizte a szív, amely immár megszűnt do-
bogni... Nógrádi Pap Gyula. Hányszor
találkoztunk nevével a fővárosi lapok
hasábjain és merengtünk el a mélyezésü,
komoly moodanivaló poéta édes-bus
rimein: A hazáját, családját, nógrádi tá-
sáját, minden szépet és jót szerető nagy-
lélek meséin... A vidéki Poetára így li-
gyelt fel a Petőfi társaság, így került a
kiválasztottak közé a csendben dolgozó
ember s lett a nógrádvarmegyei Madách
társaságának tiszteletbeli s a Petőfi társa-
ságnak rendes tagja. A helyi sajtónak
éveken át értékes munkatársa volt a ki-
váló költő, akinek szép költeményeit
számtalan ünnepségeinken szavalták. Ösz-
szegyűjtött munkái nyomtatásban is meg-
jelentek.

Születésének 80-ik évfordulóján me-
leg ünnepségekben volt része, úgy az iro-
dalmi társaságok, mint városunk polgár-
ságának részéről. Emléktárgyakkal s aján-
dókkal lepték meg tisztelői és barátai.
Rokonszenves egyénisége naponként
a megszokott időben tünt fel a város
külső periferiáján, amint legtöbbször a
színtén kitűnő író és költő fiának, Dezső
ügyvédnek a társaságában sétált végzte.
A tisztelet és szeretet köszöntötte ilyenkor.

Csütörtökön d. u. 5 órakor néma
szomorúsággal gyülekeztek a ked-
ves Gyula bácsi barátai, ismerősei, a Ma-
dách társaság, a város, a kir. járásbíró-
ság, az ügyvédi kar, a rendőrség stb. kép-
viselői. A temetési szertartást Szabó De-
zső ref. lelkész és Kovács Géza igazgató
végezték. A magasszárnyalású bucsuzla-
tás, a pap imája felemelkedett a költő
szívéhez, lstenkereső lelkéhez s vigasz-
talást, reményt hintett az ittmaradtak bá-
natában. S a fekete koporsó elindult
utolsó útjára.

Mint az élete, olyan egyszerű, de
olyan dicsőséges is volt a temetése. Csupa
fekete ruha, csupa halotti komolyság
volt nógrádi Pap Gyula temetése. Olyan
igazi, átélt komoly fájdalom, mintha
a kísérők mindnyájan a gyermekei let-
tek volna. A sírnál Paczolay Zoltán vm.
főügyész, a Madách Társaság és Dr. Ti-
bor Sándor az ügyvédi kar nevében mon-
dott utolsó lsten hozzátot. S görögni
kezdek a rögek, elnyelték a fekete ko-
porsót, de nógrádi Pap Gyula itt él kö-
zöttünk a dalokban, az emlékekben,
amit reánk hagyott.

A család az alábbi gyászjelentést
adta ki a halálesettel kapcsolatban:

**Dr. Pap Dezső, Valéria Melánia és
Zoltán** úgy a maguk mint az összes rokonság
névében mély fájdalommal tudatják végtelenül
szertel édesatyjuk
**révkomáromi (iróci néven Nógrádi)
Pap Gyula**
Hgyv. a Petőfi-Társaság rendes tagja, az Or-
szágos Ügyvédi Tanács v. tagja, Nógrádvarmegye
10. M-gyénze, Salgótarján községelölterülete v.
tagjának stb.
1931. augusztus hó 5-ik napján életének 88-ik
évében rövid szenvedés után történt elhunytát.
Drága halottunkat 1931. évi augusztus
6-ik napján d. u. 5 órakor fogjuk a halottas
házba a ref. egyház szertartása szerint a sal-
gótarjáni temetőbe örök nyugalomra helyezni.
**Áldás és béke legyen drága porai
felett!**

A londoni mérleg.

A londoni konferencia a világot ál-
talanosan is, de elsősorban Németorszá-
got érintő gazdasági bajok orvoslására
megindult mozgalomban az első lezártult
fejezet.

Mint annyi más esetben, most is
az történt, hogy az első lépéshez főzött
nagy remények csak kis részben váltak
be és végeredményben egyik ország sem
kapta meg azt, amit várt. Az egyéni ér-
dekek ismét háttérbe szorították a közös
érdekeket.

Ha külön-külön vesszük az egyes
nagy hatalmak szempontjából az értekez-
let eredményeit, meg lehet állapítani,
hogy az Egyesült Államok által megindí-
tott akciót az Unió nagyobb segítségnek
szánta, mint amilyenbe végül megengye-
tek. Amerikát főleg abban érte csalódás,
hogy az általa felajánlott támogatásba
Németország hitelezői nem akartak ha-
sonló mértékben résztvenni és így a
moratórium sokkal kisebb összegre ter-
jedt ki, mint ahogy azt Hoover tervezte.

Németország várakozása még ke-
vésbé vált be. A német nép bizott ab-
ban, hogy a 100 millió dolláros hitel-
meghosszabbítás helyett, ha azonnal nem
is, de legelőbb a legközelebbi jövőre
biztosított ígéret alakjában nagyobb köl-
csönt kap, mert a most nyújtott segítség
csak pillanatnyi segínek tekinthető és
magát a válságot nem orvosolja, hanem
csak annak további fokozódását aka-
dályozza meg egy időre. Az a német re-
mény sem teljesedett, hogy komolyan
foglalkozzanak a Young-terv revíziójával,
ami pedig az egyetlen radikális gyógy-
mód lenne.

Az angol felfogás erőteljesen támo-
gatta a háborús adósságok revíziójának
gondolatát. Hogy ezt eddig még nem
tudta keresztül vinni, az nem az angol
politikuskon mulott. Azt mindenesetre
sikerült elérniük, hogy ennek a revízió-
nak szükségességét belevitték a köztu-
datba és ezáltal megjelölték a jövő nem-
zetközi politikájának irányát.

Franciaország érte még el a legnagyobb
sikert. Keresztülvitte a Németországnak
nyújtott segítség redukcióját és mint Eu-
rópában a legnagyobb arany-készlet bir-

tokosa, az ő beleegyezésétől függ, hogy
milyen kölcsönt kaphatnak a németek.
A politikai garanciák követelését kény-
telen volt ugyan egyelőre elejteni, en-
gedve az erre vonatkozó általános kíván-
ságnak, de az esetleges későbbi kölcsön-
nyújtásnál megint számolni kell ilyen
irányú francia követeléssel.

Olaszország volt a legkevésbé ér-
dekelve az egész értekezleten. Felismerve
Amerika önzellen szándékát, hatalmi su-
lyát annak támogatására állította sorom-
póba.

Végeredményben azt látjuk, hogy
bár nem történt annyi, mint amennyit
Hoover eredeti elgondolásához képest
vártunk, a multhoz képest mégis történt
haladás. Mégpedig haladás annak a be-
látása, hogy nem lehet Németországtól
nemzedékeken át az államcsőd veszélyé-
vel fenyegető fizetésekkel követelni, mert
az visszahat a többi államra is. Haladás,
hogy kezdik már Németországot a töb-
biekkel egyenjogú államnak tekinteni,
amelynek már nem diktálnak feltétel nél-
kül, hanem tekintetbe veszik a kívánsá-
gait is. Mindenesetre szépséghibája en-
nek a fejlődési folyamatra az, hogy
kényszerhatás alatt jött létre, de bizon-
ni lehet abban, hogy rövid időn belül ez az
állapot átalakul igazi nemzetközi együtt-
működéssé.

Nagyon fontos ez nekünk is, hiszen
a nálunk keletkezett kisebb zavarok a
német helyzettel vannak összefüggésben.
A német pénzügyek iránti bizalom hely-
reálltával a magába véve egészséges ma-
gyar gazdaság nagyobb zökkenő nélkül
kiheveri a bajokat.

Enyhítették az augusztus 14-ig meghosz- szabbított pénzforgalmi korlátozásokat.

A gazdasági hitellel rendjének
megóvása végett kibocsátott rendeletek
hatálya lejárt. A nemzetközi pénzügyek
azonban még mindig nem hozták meg-
felelő módon rendbe és így azok a kö-
rülmények, amelyek az említett rende-
letek kibocsátását szükségessé tették, még
legnagyobb mértékben fennállnak; ezért a kor-
mány a kivételes rendelkezések hatályát
augusztus 14-ig meghosszabbította. A ren-
delet gondoskodik arról, hogy a további
átmeneti idő alatt újabb könnyítések
történjenek annak elősegítése érdekében,
hogy a gazdasági élet normális menete
fennakadást ne szenvedjen. A rendelet
szerint a betétekből augusztus 8-tól kezdve
további 5 százalékos, de legfeljebb to-
vábbi 1000 pengőt lehet igénybe venni.
Ettől az időponttól kezdve tehát a be-
tétek 10 százaléka van felszabadítva. Ter-
mészetesen mindazok a könnyítések, ame-
lyek eddig engedélyezve voltak, továbbra
is fennmaradnak. Így érvényben marad
az az intézkedés, hogy a gyümölcs, fő-
zelék, baromfi, tojás és állatkovittel fog-
lalkozó cégek, vagy egyének teljes mér-
tékben igénybe vehetik a betéteiket,
vagy folyószámláikat, ha igazolják, hogy
a pénzt mezőgazdasági cikkek vásárlá-
sára akarják fordítani, azoknak exportá-
lása céljából. Ezzel a könnyítéssel a kor-
mánynak az volt a célja, hogy fokozza
a vásárlókedvet az említett mezőgazda-
sági cikkek iránt és így a nagyobbbrészt
indokolatlan áresések megszűnjének. Az
új rendelet azonban könnyűtést tartal-
maz az augusztusi lakbérfizetések te-
kinletében is. Nevezetesen lehetővé teszi,
hogy azok, akiknek nincs lakbérjárándó-
ságuk, lakás és üzletbérüket augusztus
10-ig bezerőlag fizethessék meg.

A lakbérfizetésekkel kapcsolatban
kimondja a rendelet, hogy azok az al-
kalmazottak és nyugdíjasok, akiknek lak-
bérjárándóságuk van, lakbérfizetés céljá-
ból csakis a szükséges mértékben, vagyis
oly összeg erejéig vehetik igénybe a be-
téteket, amely összeggel lakbérük megha-
ladja lakbérjárándóságukat.

A betéti könyvekkel való üzérke-
dés megállítására végett a rendelet úgy
intézkedik, hogy a július 1 előtt elhelye-
zett takarékbetétekből olyan célokra,
amelyekre korlátozás nélkül lehet kilize-
tést teljesíteni, nem igényelheti mindenki
ezt a kilizetést, csupán azok, akik már
régebben birtokában voltak a betéti
könyvnek és azt nemcsak július 16-a
után szerezték meg. Előfordulhat ugyanis,
hogy valaki, akinek joga volna valami-
lyen címen korlátlan mértékben igénybe
venni a betétjét, megszerzi olyanoknak
a betétkönyvét, akiknek ehhez nincs jo-

guk és így illetéktelen kedvezményhez
jut. Az ilyen és hasonló események meg-
gátlására hozták meg az említett tiltó
rendeletet.

Végül a lejárt váltók rendezésének
megkönnyítése céljából kimondja a ren-
delet, hogy a váltóprolongálások nem es-
nek a hitelnyújtási korlátozások alá. Re-
mélhető, hogy a közönség ezeket az
újabb átmeneti rendelkezéseket is azzal
a megértéssel fogadja, amellyel az eddi-
gieket s magatartásával elősegíti, hogy a
gazdasági és hitellel rendje a normális
keretekbe mielőbb visszavezethető le-
gyen.

A rendkívüli viszonyokra való te-
kintettel a külföldre utazóknak csak 250
pengő erejéig adnak idegen valutát. Egy-
részt nem akarják azt, hogy ezeket a va-
lutákat tulságos mértékben igénybe ve-
gyék olyanok, akik csak szórakozás cél-
jából utaznak külföldre és elvonják a
pénzt a kereskedelemről, amelynek kül-
földi áruk vásárlása céljából szüksége le-
het ezekre a valutákra. Különben is a
magyar közönségnek az a rossz szokása,
hogy túlzott mértékben szereti a kül-
földi fürdőhelyeket, még azokat is, ame-
lyek nem nyújtanak nagyobb kényelmet
és több gyógyulási lehetőséget, mint a
magyar fürdők. Így aztán nyaranként va-
lóságos népvándorlás indul meg a kül-
föld felé és rengeteg pengő megy ki az
országból. Ez a gazdasági életre bizonyos
vérvetést jelent és ezért az osszla-
kosság szempontjából csak helyeselni le-
het azt az intézkedést, amely szükségle-
len nyaralásokat bizonyos mértékben
korlátozza. Németországban például még
szigorúbb rendelkezéseket léptettek életbe
és 100 márka illetéket vetettek ki min-
denkire, aki külföldre utazott. Ezáltal si-
került elérni azt, hogy a belföldi nyara-
lőhelyekre terelték a vakációzókat. Re-
mélhetőleg a magyar intézkedésnek is
hasonló fogantatja lesz. Rendeletet hoztak
arról is, hogy külföldre egy póstaal-
vánnyal egyszerre csak 100 pengőt lehet
átutalni.

Nagy érdeklődéssel tekintett a köz-
gazdasági élet a Magyar Általános Hitel-
bank felévi mérlege elé, amelyet ilyen-
kor szoktak közzétenni. Tudvalevőleg az
intézet betéteiből a külföldi hitelezők
egyszerre nagy összegeket vontak ki és
ez a körülmény is nagyban hozzájárult a
magyar pénzügyi helyzet feszültségéhez.
A Hitelbank mint ismeretes, a Rothschild
okérdekkörébe tartozik és a Rothschildok
bécsi pénzügyi intézeténél fellépett fizetési
nehézségek miatt a bécsi intézet vá-
ratlanul nagy összegű betétet vont ki a
pesti Hitelbanktól. A külföldi hitelmeg-

vonások természetesen nyomot hagytak
a bank mérlegében, de a közzétett ada-
tokból látszik, hogy egyáltalán nem in-
gatták meg a Hitelbank pénzügyi egyen-
súlyát, nem volt tehát igazuk azoknak a
híreszteléseknek, hogy a bank bajba ju-
tott. A felévi mérleg nemhogy veszteség-
ről számolna be, de 2 millió nyereséget
mutat ki, mindössze 1 millióval keveseb-
bet, mint a múlt év hasonló időszakában.
A bankmérleg magyarázatában hangsú-
lyozza az igazgatóság, hogy a bécsi piac
eseményei a bank vagyoni érdekeit nem
érintették.

Egyébként a belső pénzpiacra a
helyzet nem változott. A Nemzeti Bank
legutóbbi 2 százalékos kamatlábemelésé-
nyomán a bankok csak 1 százalékkal
emelték úgy a betéti, mint a leszámítolási
kamatlábát, ami nem jelenti a pénznek
tulságos megráágulását.

Hírek és különfélek

Személyi hír. Dr. Halyák Zoltán
pénzügyi titkár, m. kir. adóhiv. főnök öt
heli nyári szabadságra távozott.

Felhívás. Felhívjuk azon hadirok-
kant bajtársainkat, akiknek a sebesülési
érem és a Károly csapatkereszt még
nincs meg, hogy annak megszerzése vé-
gett f. hó 9-én vasárnap d. e. 9—11
óráig az összes katonai okmányokkal
együtt (katonakönyv, szabadságolási i-
gazolvány, harctéri szolgálati igazolása stb.)
a városházán a Honsz szövetség ideigle-
nes irodájában okvetlen jelentkezzenek.
Elnökség.

Jön a városrendezési törvény.

Az országos városrendezési törvény a
belügyminisztériumban már elkészült és
az főleg szociális, higiénikus és esztétikai
szempontból jól ki olyan irányelveket,
amelyekhez feltétlenül ragaszkodniok
kell majd a városoknak. De tekintettel
lesz a törvényjavaslat a helyi adottsá-
gokra is és főbb irányelvek mellett sza-
bad kezlet fog adni a helyi viszonyokat
jobbban ismerő szakembereknek. Az új
városrendezési törvényben a telekalaki-
tásokra is irányelveket jelölnek meg,
amelyek bizonyos esetekben módot ad-
nak a városoknak és községeknek, hogy
kényszeresegyesítést és ujraosztást hajtha-
sanak végre olyan telektömbökön, ame-
lyek eddig alkalmatlanok voltak a beépí-
tésre.

**Uj egyenruhát kapnak a tűz-
oltótisztek.** A belügyminiszter átiratot
intézett a Tűzoltók Országos Szövetségé-
hez, hogy a tűzoltótisztek egyenruháját
az egész országban rendszeresítsék. A
tűzoltószövetség az átirat értelmében úgy
intézkedett, hogy ezentul a különböző
szinű tűzoltótiszti egyenruhák helyett a
hivatásos tűzoltótisztek egyöntetűen söté-
tűkék egyenruhát viseljenek, kihajtott
gallerral. Rangjelzésük, fizetési fokozat
szerint, a karon lesz megfelelően feltűn-
tetve. A régi egyenruhák elviselése után
a tűzoltótisztek már csak ilyen szabály-
szerű egyenruhát csinálhatnak.

Agyvértéduulás, szívzsorongás, ne-
hez légzés, lélelemérés, idegesség, fej-
fájás, lehangoltság, álmatlanság a termé-
szetes „**Ferenc József**” keserűvíz hasz-
nálatával álta igen sokszor megszüntethetők.

Európa parlamentjeiről. A ma-
gyarországi választások alkalmából érde-
kesnek tartjuk megemlíteni az európai
parlamentek megalkulásának egyes sa-
jáltságait. Itt természetesen Oroszországról,
ahol nincs alkotmányos parlament
nem esik szó és szűnetel legalább is ide-
iglenesen az alkotmányos élet Jugoszlá-
viában is. A többi államban vagy a pár-
tok által összeállított listákra szavaznak
az egész országban, vagy az egyes ko-
rúletek külön választják meg képviselői-
ket. A nagyhatalmak közül Olaszország
az előbbi, Anglia és Franciaország az
utóbbi csoportba tartozik. Németország-
ban a birodalmat alkotó államok külön
választják meg képviselőiket a birodalmi
gyűlésbe. Az angol választási rendszer
sajátosága, hogy a pótválasztást nem is-
meri, hanem több jelölt esetén a relatív
többséget szerzett képviselőjelölt kapja a
mandátumot. Romániában az a párt,
amelyre a szavazatok 40%-a esik auto-
matikusan még további 20% -át kapja a
képviselőház 84 taggal. Egy-két kivételtől
eltekintve a parlamentek két kamarának,
vagyis felső és alsóházakból állanak. A hor-
vátok közelebb lévő államok közül Bul-
gáriában van egy kamarás rendszer.

Városrendezés 1930—1931. évben.

I. A Pécskő-patak szabályozása.
(Folytatás.)

A Pécskő-patak szabályozásának gazdaságos megoldását nagyban elősegítette a patak medrének a belsőség határára kívüli öbölserű kiszélesedése, amely körülmény lehetővé tette aránylag csekély költséggel egy nagyobb víztároló medence létesítését, miáltal a megépítendő csatorna mérete lényegesen csökkenthető volt.

A kérdés körédekü voltánál fogva célszerűnek tartom röviden ismertetni azon szempontokat, melyek a tervezésnél és a kivitelezésnél figyelembe vettek.

A Pécskő-patak vízgyűjtő területe 175 hektár, ebből 150 hektár a külsőségre és 25 hektár a belsősegre esik. A külsőségi terület részben erdő, részben szántóföldi művelés alatt álló terület, amely főképp az árvízveszélyes nyári időben a rajta lévő vegetáció miatt a lehullott csapadék nagy részét visszatartja, elnyeli, úgy hogy annak legfeljebb 20%-a kerül lefolyásra.

Közludomásu, hogy a felhőszakadásszerű záporok aránylag rövid ideig, 15—20 percig, de legfeljebb félórát tartanak. Noha kisebb időközökben mérve már 100 mm-es csapadék is előfordult a múltban, a félóra alatt lehullott csapadék a 40 mm-t csak a legtrikább esetben haladta meg.

A fentiek figyelembevételével legfeljebb 7½—8 köbméter az a másodpercenkénti vízmennyiség, melynek levezetéséről gondoskodni kell. Ebből 4 köbméter az ugynevezett tojásszelvényű zárt betoncsatornán nyer levezetést, míg a többlet vízmennyiség az ár levonulásának

idejére a circa 15.000 m³ befogadó képességű medencében tárolódik, amely a számításba vett legnagyobb vízhozamot a teljes lezárása esetén egymagában is felőrán keresztül be tudná fogadni, a csatorna egyidejű működésével, nyíltartásával pedig 12 m³ másodpercenkénti vízmennyiség levezetését biztosítja, ami megfelel 60 mm-es félórás csapadéknak, tehát a számítás alapját képező maximális vízhozammal szemben másfélszeres biztonságot nyújt.

A kivitelezés folyamán a zárt tojásszelvényű betoncsatorna a felső szakaszon 90/135 cm, az alsó szakaszon pedig 95/142 cm belmérettel készült. A tojásszelvényű csatorna a szilárdági követelményeknek megfelelő előnyös alakításánál fogva kis falvastagság mellett is nagy teherbíróképességű miertis csekély anyag felhasználásával gazdaságosan volt megépíthető, másrészt nagy magassági méreténél fogva benne a víz vastag rétegben a nagyobb nyomás miatt nagyobb sebességgel halad le mint pl. az ugyanolyan keresztmetszeti területű kör alakú csatornában és így ugyanannyi idő alatt lényegesen több vizet vezet le.

A víztároló medence gátjának a kialakítása a Pécskő-utca nivójának a terepviszonyokhoz simuló fokozatos emelésével történt akként, hogy az utast szintje a medencénél a medence fenék fölé 5 méter magasságot érve el, a medencét gátként zárja le.

A gát a jövőben még lényegesen magasítható és így a medence víztároló képessége is nagymértékben — 20—30.000-re — emelhető szükség esetén.

Kinevezések. Dr. Söldes Béla főispán a városnál üresedésben levő főszámvivői állásra kinevezte dr. Istók Barnabás okl. bányamérnök-ügyvédet, aki eddig mint helyettes főszámvivő vezette a számvivőséget. A városházán a polgármester szabadságon lévén, Horváth László h. polgármester a tisztviselők jelenlétében adta át a kinevezési okmányt az új főszámvivőnek, akihez szerető és buzdító szavakat intézett. Dr. Istók meghatódva köszönte meg a kollégális üdvözlést és kért nehéz munkájában szolidaris támogatást és barátságot. (A kinevezés alkalmából szerkesztőségünk is szeretettel üdvözlö, mint lapunk munkatársát.) — **Karattur Antal** mérnököt a Rimamurány Salgótarjáni Vasmű Rt. vezérigazgatója a sodrony gyár üzemének főnökévé nevezte ki, Ballhauser István nyugalomba vonulása alkalmából. A kinevezés szinte örömet keltett városunkban, mert Karattur mérnök úgy tehetségével, mint kedves modorával nemcsak üzemi, de társadalmi téren is nagy szeretetnek örvend. Ez alkalommal mi is szívből köszöntjük és kívánunk neki elődjéhez hasonló hosszú és eredményes életet!

Felhőszakadás. Tegnap, pénteken d. u. 2 óra tájban a tikkasztó hőségben az égen szanaszét uszó felhőoszlopok záporra engedtek következtetni. 3 óra tájban délnyugat felől félelmetes borulás közeledett városunk felé. ¼, 4 óra körül borzalmas dörgés és szélvihar között megeredt a zápor, amely 5 perc múlva jégesővé vált s a folyton növekvő jégdarabok pánikszerű menekülést okoztak. A kisebb tyuktojás nagyságú jégtekercsek verték a fák koronáit és virágokat, a szélvihar sok fát csavart ki s az ¼ óráig tartó pusztító és félelmetes jégzápor elvonulása után siralmas kép tárult szemünk elé. Sokan siratták kedvenc virágaikat, kertjeiket; vagy talán az jutott eszükbe, hogy sok helyen a magyar kenyérkeresetért verték el a jég, amikről a szőlőt, gyümölcsöt, kukoricát stb. tette tönkre. — Avagy arra gondoltak, hogy hány kicsi gyermeket foghatott el a felhőszakadás libapásztorok, vagy másirányú foglalatosság közben? — Az egyszerűbb emberek a hatalmas jégdarabokat kapkodták fel a jeleket kerestek benne a némi képzelődés segítségével tényleg érdekes rajzokat lehetett látni azokon, miként télen is a jégvirágos ablakon. — Eppen városunkban tartózkodott egy mineralógus egyetemi tanár, aki pedig keresztmetszetben vizsgálta a jégdarabokat és mutatta a cseppkőszzerű képződést, mely szabadszemmél is látható volt. — Emberéletben tett-kárt a jégzápor, arról még

nincs tudomásunk, csupán — amint értesülünk — a forgácstelepen egy asszony félelmében meghalt. Beszélgettünk egy 75 éves emberrel, aki azt mondta, hogy ilyen hatalmas jégesőre nem emlékszik. A felhőszakadásszerű jégzápor után csoportokba verődve szörnyűködtek az emberek a pusztításon, melytől városunkban okozott.

A válság...

Írta: Dr. Szabó Sándor ny. főispán.

Hullámai már-már elöntéssel fenyegetnek, s igen sok gazdasági hajótörött egyed, vagy vállalkozás fuldoklik a félelmetes áradatban. Huzzák a vészharangot, a világ minden tája felől hallatszik a figyelemzavaró kongatás. Gazdaságilag is lefegyvereztetlen, kétség és remény között áll a borzasztó anyagi és erkölcsi értéksomlással szemben a magyar polgárság.

A válság gyűrűje kitágult a termelés, az értékesítés, a vállalkozás, a hitel, a külpolitika és a lelkek frontján is. A teljesítő és fizető képességében megbénult polgárság vad hírek és találgatások bunokójától sújtottan támoanyag. Veszélyben az európai kultúra, veszélyben a világ béke, oda lesz a nemzetek békeessége és nyugalma — hirdetik a külföldi tárgyalásokról érkező hírek, és ugyanez egyfelől, a francia nemzet győzedelmes szovinizmus elégedetten dörzsöli a kezét az 57 milliárd frank értékű aranyhegy tetején, másfelől a szovjet vigyorgó réme lesi a zsákmányt, a nyomorgó és kétségbeesett lelkek kitörését.

A bibliai végítélet eljövetele várják némelyek és tanácstalanul rémítik önmagukat is.

Boldogtalan idő, boldogtalan emberek!

Azok az erkölcsi és közgazdasági, iratlan törvények, amelyek a nagy, természetes életfolyamatok rendszerét jelentik, tesznek most törvényt a világ felett, megsértett örök érvényük miatt!

Az emberek életét nagy ösztönös elvek vonzák és taszítják előre, vagy hátra, s csak kultúrával erősen átitatott és nagy korezméktől áthevített lélek képes az ösztönön uralkodni. Csudákat csak a lelkek világán keresztül várhatunk. A mostani válság idején is csudáknak, lelki pálfordulásoknak kell történniök, hogy az egész emberiség a kultúra és a világ megváltás új útjára térheszen.

A mai válság nem példa nélküli való az emberiség történetében. Nagy gazdasági és politikai összecsapások

NE KISÉRLETEZZÉK!

EZÉRT ISMÉTELJÜK

NE KISÉRLETEZZÉK!

SINGER VARRÓGÉPEK világhírűek!

Singer varrógép részvénytársaság

Salgótarjáni fiókja: Fő-ucca 23 sz. (Városházával szemben.)

A jó varrógép gyártása precíziómunka!

Ezért nem tud minden gyár varrógépet előállítani!

Singer varrógépek azonban évtizedes tapasztalatok alapján, kizárólagosan varrógépeket gyártó üzemben készülnek!

nyomában voltak gazdasági és erkölcsi leromlások. Nagy áldozattömegek, nyomorúságok jelezték a rombolások útját, de megújulás soha sem az anyag, hanem a lelkielet területéről jött.

A magyar nemzet már mástól évtizede áll a megpróbáltatások pergő tüze alatt. Áldozott a háborúban, áldozott a forradalomban és az ujjaépítés idején is.

Az ország politikai újjászervezése, jórészt, be van fejezve, gazdasági újjászervezettsége — a rákényszerített termelési és jogi keretek között nagy haladást tett előre és épen ezeknél a körülményeknél fogva birja is a nemzetek elismerését és rokonérzését.

Ma mindenki a külföldi kölcsöntől várja a helyzet jobbrafordulását! Vigyázat!... A mostani bajnak legfőbb oka épen a külföldi kölcsön és pedig nem az, amit nem adtak hanem az, amit kaptunk. A rövid lejáratú kölcsön visszakövetelése.

További legfőbb bajunk, hogy megfogytakozott bennünk a lélek... Eszünkbe jut a világtörténelemből Carthago ostroma, amikor a legyőzetésre és elpusztításra kárhoztatott város polgársága minden erőfeszítést kifejtett, s az ostromolt város védelmére, az asszonyok levágták hajukat, ebből is köteleket fontak a hajítógépek és ijjak felszereléséhez. A mi hazánk is ilyen elpusztulásra ítélt város... Carthago megfogytakozott lelki népének riadt ohona. Igaz, a nők nálunk is levágták a hajukat, önként, hogy áldozatot hozzanak — de nem az ostromolt városnak, hanem divat öfenségének.

A mostani válság, jórésztben, a költségek életmód következménye! Külföldi fizetési mérlegünk hiánya is, jórészt ennek köszönhető, hiszen jórészt e hiánynak a fedezetét kellett ellátni a külföldi kölcsönökből.

Talán nem tartunk még ott, hogy a magyar polgárságnak le kellene mondania kultur igénye jelentékeny részéről — nem akarjuk megmondani, hogy hol kell a határt megvonni, majd meglatni erre a szükség — mégis, megállapíthatjuk, hogy a történelem szerint, nagy gazdasági válságok idején, aki nem alkalmazkodott a viszonyokhoz, akár egyén, akár közület azt, az első köztől sodorta el a válság áradata. Nehéz idők mindig súlyos áldozatokat követelnek, amiből mindenkinek, aki a nagy egységhez tartozik, ki kell venni a részét.

A polgári és szociális társadalmi szolidaritás elvéből kifolyólag, bizonyára, meg fogja találni a kormányzat a módját, annak, hogy a bajok viselésében része legyen mindenkinek, annak is, aki talán már két évvel ezelőtt, kivitte a vagyonának jó részét.

Ma a gazdasági és lelki erők erőpróbiájának napjaiban, amikor nagy történelmi és társadalmi erők dolgoznak, kifejlődnek, vagy megsemmisülnek — a magyar nemzet minden tagjának minden

erejével helyt kell állania, a magyar jelenért, — részt kérve nemcsak a jogból, hanem a kötelességből is, a magyar jövőért és megmaradásért.

Salgó várromjainak megóvása.

Városunk határában fekszik a büszke multra visszatekintő Salgó. A romokban heverő várat gyakorta látogatják turisták, idegenek s aki a várrom fokáról látható festői panorámájában gyönyörködni akar, az menjen el Salgóra. De mint minden alkotás, — úgy ez is ki van téve egyrészt az emberek pusztításainak, másrészt az elemi erők rombolásának. A titkolódzó külsejű ódon falakat a kíváncsiskodó meggondolatlan látogatók bontogatják, gyakran löknek le a mélységbe egy-egy követ, hogy lássák mily sebesen zuhan a meredek hegyoldalon. Az esső, a nap heve s a téli fagy ereje pedig elemi erővel pusztítja ezt a remek szép történelmi becsű alkotást. Az ily emlékeket például Németországban áldozatkészséggel és fáradsággal korszerű stílusban ujjaépítik s a modern világ látványos és hasznos emberi lakóhelyévé varázsolják. A mi Salgónk jó sorsával sem törődött eddig-él senki. Városunk polgármestere azonban felhívta a figyelmét arra, hogy ez a gyönyörű emlék konzerválással. — A vár ura Szilárdy István földbirtokos készséggel adta meg engedélyét, hogy területén a munkálatok felvétesse. A műemlékek országos bizottsága részéről tegnap jelent meg dr. Lux Kálmán építész, műegyetemi magántanár és a romokat alapos szemle alá vette, hogy a romok konzerválása tárgyában szakszerű utasításokat adjon. Értelme szerint kíváncsi, hogy a várnak a bányatelep felőli oldalán lévő ötszögű bástyája, a csucson lévő felső torony, az alsó torony és a ciszterna hozassék rendbe. Legfőbb szükséglet az, hogy a várfalaknak felső részei esetleg vasbeton lapokkal födössenek le az omladozó oldalcsikok pedig stílszerűen építesse. A pótlásokhoz szükséges köanyag a helyszínen bőven van, csupán a homok, mész és víz beszerzése okoz gondot. Dr. Lux nyilatkozata szerint igen helyes volna, ha a csipkés falromok felhuzatnának és stílszerű fedélszerkezettel kapnának ami azonban már közel van a restaurálás gondolatához. Reméljük, hogy városunk társadalmi ezt a nemes törekvést készséggel fogja támogatni.

Trianon tükre.

Meglepetések kora.

Irt: Iványi Tamás.

Néhány héttel ezelőtt ugyane helyen a „Kérdőjelek tömkelegé”-ről írtunk. Cikkünkben rámutattunk a forgalomban levő és egymásnak homlokegyenest ellentmondó világjelszavakra, a megoldandó kérdések tarka-barka tömkelegére és arra a nehéz, majdnem reménytelennek látszó korszakra, amely jelenleg az egész világ népeit munkájuk sikerében megbénítja, életerejüket elsenyveszti.

Időközben annyi meglepetésre viradtunk, hogy szinte sok is már. Az egyik nap biztosnak hitt eredményeit pehelyként elfújta a másik. Viszont, ami tegnap még reménytelennek látszott, az másnapra már egyáltalán nem tartozott a megoldhatatlan problémák sorozatába. Mikor a megoldás már kézenfekvő volt, akkor egyszerre megint közbejött valami, ami a megoldást hátrább vetette, mint ahogyan a legmerészebb fantáziával is el lehetett volna képzelni. Szóval beköszöntött a meglepetések kora.

Most, hogy valamennyire és egy kis időre nyugvópontra jutott a német kérdés, próbáljunk valamelyes madártávlatból, valamelyes történelmi perspektívából az eseményekre visszatérni. Ami napról-napra nézve megannyi meglepetésnek látszott, mindazon az ok és az okozat érc törvénye uralkodott. Minden Minden ok szükségképpen kiváltotta a maga okozatát és minden okozat a következő okozatot megszült okká alakult át. Az összes meglepetések pragmatikus összefüggése kétségbevonhatatlan. Kezdjük a visszaemlékezést az első meglepetésnél.

Ki ne emlékeznék a német-osztrák u. n. „gazdasági Anschluss” bombájára, amely ez év tavaszán váratlanul és márról-holnapra felbolygatta az egész világot? Szóval-szóra megírtuk azon nyomban azt, amit jóval később a világ vezető államférfiai ugyanezen szavakkal kommentáltak, hogy: „világtörténelmi fordulópont előtt állunk” — 12 hosszú és keserves esztendő után ez volt az első komoly akció a letépett nemzetek ketteje részéről. Franciaország felhőrdült, mert azon nyomban felismerte a veszélyt: e lépés csak előfutárja a későbbi politikai „Anschluss-nak és az azutáni általános revízióknak, a statusquo teljes felforgatásának. Franciaország a meglepetésre meglepetéssel válaszolt: a közvetítésre hajlandó angol kormány, amely a német és francia kormányférfiakat barátságos hétvégi feszitlen eszmecserére meghívta, kosarat adott és büszkén kijelentette, hogy a németekkel csak a Népszövetség küszöbönálló ülésén kíván találkozni. A Népszövetség gyűlésén Németország és Ausztria szolgáltak újabb meglepetéssel. Minden várakozás ellenére a legkisebb kifogást sem tették az ellen, hogy e közös vámtörlet kérdése a Hágai Legfőbb Törvényszék elé terjesztessék annak eldöntésére: nem ütközik-e e tervezett „gazdasági Anschluss” az eddigi szerződésekbe? E koncilíus lépéssel Franciaország kivételével ugyiszólván egész Európa rokonszenvét megnyerte Németország. Ekkor új meglepetésre készült Franciaország, amellyel aztán döntő módon kimutassa, hogy mégis: ki a legény a csár-

dában? Minden előzetes beharangozás nélkül szépen csendben és titokban felmondogatta a Németországban és Ausztriában elhelyezett óriási összegű lüggő kölcsönöket, mérhetetlen mennyiségű aranyát visszaszította és e váratlan cselekménynek hatása alatt Ausztria leghatalmasabb bankja és Németország egyik legjelentősebb pénzintézete márról-holnapra fizetéseketlen lett és csődjelk esetén ismét megélt volna a világ az emlékeztetés 1873-ik évi bécsi bankkrachot, amely most is magával rántotta volna, mint akkoriban egész Középeurópát. Ezt megakadályozandó, úgy Németország, mint azt még megelőzőleg Ausztria nyomban magára vállalta bankjai szanálását és terhei átvételét. De e lépésével úgy járt Németország, mint az egyszeri szegényember, aki ruhájának szakadását befoldozni csak úgy tudta, hogy a ruha másik részéből hasította ki a foltot. Az egyik luk ugyan eltűnt, de helyette másik tátongott. Közben veszedelmesen közeledett az év első felének zárata és a második fél kezdetével egyidejűleg Németország óriási jóvátételi részletének kiegyenlítése. Erre most már igazán fedezete nem volt, így küszöbönállott a német államcsőd. E végső szorultságban Hindenburg kétségbeesett táviratot küldött Amerikába Hoover elnökhöz, aki válaszul minden előzőnél nagyobb meglepetéssel szolgált a világnak: egy év tartamára gazdasági Treuga Dei-t ajánlott fel a világnak és lemondott egy év tartamára összes Európával szemben fennálló követeléseiről, ha viszont a világháború győztes hatalmai sem követelnék egy éven belül mit sem az egykori Központi Hatalmaktól, vagy érthetőbben szólva: Németországtól (hisz az egykori Monarchia réges-rég darabokra tört már.)

Az egész világ azt várta, hogy egész Európa ujjongva fogadja e nagylelkű ajánlatot. Természetesen újabb meglepetés jött: Franciaország akadéskodni kezdett, hogy a német miniszternek először Kanosszát kellett Párizsban járniok, míg a meggyőzés valahogyan, ha mindjárt ideiglenes alakban is, Londonban létrejött és Németország valamennyire fellélegezhetett. De Franciaország Angliának sem maradt adósa azért, hogy feljelenül a németek pártjára állott. Felmondta hirtelen és meglepetésszerűleg Anglia függő francia kölcsönait, úgy hogy bekövetkezhetett a legnagyobb abszurdum: az angol banknak a visszafizetések után kevesebb volt a normálisnál az aranyfedezete és megingó-félben volt a mindennél szilárdabbnak hitt angol font. Erre utolsó meglepetés gyanánt az jött, hogy immár a francia bank ajánlott fel hatalmas kölcsönt az angol banknak, hogy az egész világ lássa és megértse: minden gazdasági boldogulás útja csak Franciországon át vezet.

Ez a helyzet július végén. A meglepetéseknek vajon még mely láncolatát kell végigszenvednie a világnak, míg legnagyobb meglepetés gyanánt megérjük egyszer azt, hogy megő a világ esze és ráter az egyedüli kivezető utra: a revízióra? Addig minden egyéb csak toldozás-foldozás. Más kivezető ut nincs és nem is lesz!

Meghülésnél, náthaláznál, mandolalódnál, torokgyulladásnál, valamint idegállapománál és szaglásnál valamint fél pohár természetes „**Ferenc József**” keserűvíz rendes gyomor- és bélműködést biztosít. Egyetemi orvostanárak véleménye szerint a **Ferenc József** víz hatása gyors, kellemes és megbízható. A **Ferenc József** keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Most jelent meg a Sajtó c. sajtóügyi tudományos folyóirat júliusi száma a következő érdekes tanulmányokkal. **Süle Antal:** A modern sajtó a világpolitika szolgálatában. **Lőrinczy György:** Mikszáth Kálmán, az újságíró. — **Technikus:** Film, rádió és újság. — **Kertész Árpád:** Az írás megszületésétől a fényképezőgépig. **Balás P. Elemér:** Sajtóügyi bírósági gyakorlat. — **Hazai és Külföldi sajtó egészíti ki a szám tartalmát.** A füzet ára 1 P. Kapható minden könyvkereskedésben.

Vidéki magántanulók eredményesen vizgázhatnak a Walter magántanfolyam után, mert az intézet lehetővé teszi, hogy rendes elfoglaltságuk mellett lakóhelyükön, levelezés útján sajátíthassák el a szükséges ismereteket. Forduljon felvilágosításért az országgszerte előnyösen ismert Walter magántanfolyamhoz. Budapest, Rákóczi-ut 51.

Talált tárgy. A helybeli kath. templomban egy arany karperecet vesztett el valaki. A tulajdonos az értéksért a plebánián megfelelő igazolással átveheti.

HIRDESSÜNK
A Munka
politikai hetilapban.

Nyomatott: „A MUNKA” könyvnyomdában Salgótarján. — Nyomdatulajdonos: Végh Kálmán

Megérkeztek az újabb divatujdonságok

Donászy Viktor

MAGYAR DIVATÁRUHÁZÁBA!

Legújabb divat!

Bemberg selymek a legdivatosabb mintákból, dus választékban.

Nagy választék fürdőruhákban és sapkákban.

Aki nálam veszi a híres G. F. B. harisnyát, minden pár harisnyához ingyen kap egy kis bóröndöt!

Minden pár G. F. B. harisnyáért jótállok! Utazóbóröndökből nagy választékot tartok!

Teljes tisztelettel:

DONÁSZY VIKTOR
„Magyar Divatáruháza” Salgótarján.

Eladó kedvező feltételek mellett bármelyik házam. Érdeklődni lehet Omi-lyák Károly Liget-utca 11 szám.

Eladó ház. Elköltözés végett jutányos áron eladó 15C-ölon mellék-helyiséggel együtt. Cím a kiadóban.

Walter magántanfolyam

legolcsóbban, legbiztosabban készít elő középiskolai magánvizsgákra, érettségire.

Vidékieknek levelező oktatás.

A szeptemberi és decemberi vizsgákra már most jelentkezétek.

Budapest, Rákóczi-ut 51.

Nagyobb propagandát Salgótarjánban. Az elmúlt hetekben voltam fenn a Salgón. Többször megcsináltam már ezt a festői utat. De minél többször megyek, annál többet vágyom. A legszivesebben ottlaknám. Mert olyan kis farsadtsággal, amilyenbe egy salgói kirándulás kerül, annyi szépséget élvezni talán sehol sem lehet. Néztél már Kedves Olvasóm tiszta időben a vártetőről széjjel? A Mátra, a Bükk, a Karancs, a megszállt Felvidék hegyóriásainak láncolata nem nyugozott még le? A Magas-Tátra havát csillogó büszke tornyai nem töltöttek még el csodálattal? Nem? Vagy nem is voltál még a Salgón? Ha tarjani volnék restelkedném, ha távolabbi vidékek lakója volnék, alkalmat keresnék, hogy megnézzem... Azt akarom mondani, hogy vannak már a Salgón állandó nyaralók is. Még Pestről is. De még inkább a déliabos róna hegyet nem látó líai közül. Ők a Salgó költöző madarai, minden nyáron visszarepülnek. De mit teszünk mi salgótarijaniak a Salgóért? A Karancsért? Virágos városunkért? A sártengerből márról holnapra megcsináltuk csonka hazánk egyik legmodernebb városát. De ki tud róla? Hol vannak a plakátok „Esztergom, a magyar Duna ékessége, vadvirágos Mecsek tája, a turistát hívja, várja.” És még annyit fel tudnék sorolni. Pedig egy kis propagandából haszna lenne az S. K. B.-nek, a Rimának, a Salgótarjáni Palackgyárnak, a Bpest-Salgótarijáni Gépgyárnak, kereskedőnek, iparosnak, szóval az egész városnak. És mégse csinálunk semmit. Egy kis menedékház a Karancson, valami fedél a Salgón, újság, plakát, szív — ez volna az egész.

Mozí. Ez elmúlt héten kétszer egymásután olyan Paramunt attrakciókkal kedveskedett az Apolló, amely minden-

képen méltó a legnagyobb elismerésre. Szombat-vasárnap Marokkó volt a műsoron. A főszereplő Marlene Dietrichet már megcsodáltuk a „Kék angyal”-ban. Különös fátyolos hangja, fáradt és mégis mélykifejezésű nézése, játékanak művészi teljessége az első alkalommal meghódították a publikumot. Az első alkalommal demont játszott, — a mélységek irtoztatóból adott izelítőt, a Marokkóban a női hűség szentségét emelte magasságokba. Partnerei is egytől-egyig igazi emberek voltak, a lázforrású sivatag husból és vérből faragott szobrai. A század masirozása a perzselő napon a sivatagban és utánuk a hű feleségeknek a felkavart homokban köddé vált alakja, felejthetetlen. Jeanette Mac Donold Monte Carlója a felsőfűtzezek városának csodaszépségű tükre. Szépség, elegancia, bájos ötlet, fordulatosság, hangulat minden együtt. Az író, rendező és a művészek nagyszerű találkozása ez a film. Elmény. Csak az a kár, hogy a súlyos gazdasági helyzetben Salgótarján szépiért lelkesülő lakossága közül csak igen kevesen láthatták. Szombat-vasárnap Clara Bow a szép amerikai színésznő magyarul beszél. Micsoda perspektíva a jövőre!

SPORT.

A kánikulai hangulatban igazi frissítőként hatott az elmúlt vasárnapi sport program az SBTC sporttelépén. Egy igazi lelkes sportember, Tóth Béla a SSE tréner tiszteletére gyűlt össze a város sportársadalma, hogy tanuja legyen egy önzetlen munka megkezdésének és az önbizalomra ébredt kerületi bajnok, a SSE sikerének. Mert a SSE, a PBÜSE, SBTC, SAC válogatottjai ellen. akik tudásuk legjavát vitték a küzdelemben olyan játékot mutatott, amely sokat ígérő záloga a jövőnek. 1:0-as felidő után 3:0-ra állította be a végeredményt. A mérkőzés elejétől végig a legkisebb durvaságtól is mentesen, élvezetes, lendületes játékkal telt el. A győztes csapatban a pompásan védő Csala, a mérkőzés legszebb gólját fejelő Rigó s a helyén lévő Vics tetszettek. A vesztes csapatban a pálfalvai Hudák, az SBTC kis Takácsa és a SAC Kecskése dolgozott legtöbbször. Góllövők: Rigó, Dancsák, Novoszeleczy. Az ifjúsági mérkőzést is a SSE ifjúsági csapata nyerte meg: így mind a huszonkét ezüstérem a SSE galériáját díszíti.

APOLLO MOZGÓ HETI MŰSORA:

8 Sz. 9 V.

12 Sz. 13 Cs.

15 Sz. 16 V.

Magyarul beszélő hangosfilm
Cirkusz szerelem
Londoni kaland

A kacagó asszony
Színmű 8 felv.
Az utolsó gaviállér.
Vigi. 7 felv.

Jönl Jönl
Csillagos lobogó

Kezdetei: szerdán csütörtökhöz és szombaton este 7 és 9, vasár- és ünnepnap d. n. 5, 7 és 9 órakor.